

Ardystio bod gan berson Amhariad ar y Golwg (rhannol ddall) neu Amhariad Difrifol ar y Golwg (dall) – Cymru (2024)

Rhan 1: Tystysgrif Amhariad ar y Golwg

Manylion cyswllt:

Teitl

Cyfenw

Enw(au) cyntaf a chanol
(nodwch yr enw a ffefrir)

Cyfeiriad
(gan gynnwys y cod post)

Dyddiad geni

Rhywedd

Gwryw

Benyw

Ffôn yn ystod y dydd

Ffôn symudol

E-bost

Fformat a ffefrir
ar gyfer gohebu

Print bras

E-bost

Braille

Wedi'i recordio

Arall

Dewis iaith

Cymraeg

Saesneg

I'w gwblhau gan yr Offthalmolegydd/Optometydd (ticiwch un)

Rwyf o'r farn bod gan y person hwn amhariad ar y golwg (yn rhannol ddall)

Rwyf o'r farn bod gan y person hwn amhariad difrifol ar y golwg (yn ddall)

Rhoddwyd pecyn gwybodaeth i'r person

Llofnodwyd Dyddiad

Enw (priflythrennau)

Rwy'n: Offthalmolegydd   Optometydd

Cyfeiriad prif weithle y sawl sy'n ardystio (ysbyty/practis optometreg)

Cafodd yr ardystiad ei gynnal mewn:

Gwasanaeth ysbyty   Practis optometreg

Lleoliad symudol

Claf 1af yn y cyfeiriad

2il glaf yn y cyfeiriad

3ydd claf neu gleifion dilynol yn y cyfeiriad

I'w gwblhau gan y claf neu'r cynrychiolydd

Llofnodwyd Dyddiad

Fy enw yw:

Y claf ydw i Cynrychiolydd y claf ydw i

Caniatâd i rannu gwybodaeth

Er mwyn inni allu eich helpu chi ac eraill, mae angen inni gael gwybodaeth gywir.

Nid oes rhaid ichi gytuno i'ch gwybodaeth gael ei rhannu. Gallwch ddewis peidio â rhannu eich gwybodaeth ag unrhyw un o'r sefydliadau a nodir isod, neu ei rhannu ag un neu ragor ohonynt. Os byddwch yn rhoi eich caniatâd, mae croeso ichi dynnu eich caniatâd yn ôl maes o law trwy ysgrifennu at eich bwrdd iechyd. Ni fyddwn yn rhannu eich gwybodaeth ag unrhyw un arall nad ydynt wedi'u henwi isod. Rydym hefyd wedi sicrhau, o dan ddeddfwriaeth sy'n ymwneud â chyfrinachedd, y byddwn yn prosesu eich gwybodaeth bersonol yn unol â sail gyfreithlon, ac ar gyfer y dibenion hynny y cafodd ei chasglu ar eu cyfer yn unig.

Mae'r wybodaeth sylfaenol sy'n berthnasol i'ch ardystiad yn cael ei rhannu â Phartneriaeth Cydwasanaethau GIG Cymru. Rydym yn gwneud hyn er mwyn i'r optometrydd sy'n darparu eich gofal gael ad-daliad am ddarparu gwasanaeth.

Mae gwybodaeth ddienw hefyd yn cael ei rhannu â Llywodraeth Cymru a'r byrddau iechyd ar gyfer dibenion ymchwil a chynllunio gwasanaethau, ac i sicrhau bod gwasanaethau yn cael eu darparu a'u cefnogi'n briodol.

Rydych yn cytuno i rannu (ticiwch y rhai priodol):

- A. Yr holl wybodaeth amdanoch â'ch meddyg teulu.
- B. Yr holl wybodaeth amdanoch â'ch awdurdod lleol. Defnyddir yr wybodaeth hon i roi cyfle ichi gael eich cofrestru fel person sydd ag amhariad ar y golwg neu amhariad difrifol ar y golwg. Mae hawl gennych i gael eich asesu gan arbenigwr adsefydlu golwg.

Llofnodwyd Dyddiad

Fy enw yw:

Y claf ydw i Cynrychiolydd y claf ydw i

Gweithrediad y golwg

Craffter golwg gorau ar ôl ei gywiro Y llygad de Y llygad chwith

Maes golwg

Colled sylweddol o'r maes golwg (gan gynnwys hemianopia)

A oes gan y claf Syndrom Charles Bonnet?

Wedi cael diagnosis AMH

Trafodwyd Syndrom Charles Bonnet a darparwyd gwybodaeth (Taflen wybodaeth CBS)

DO NADDO AMH

Diagnosis

Pan fo mwy nag un peth yn achosi'r amhariad ar y golwg, ticiwch y prif achos.

Retina

		Y llygad de	Y llygad chwith
Dirywiad maciwlaidd sy'n gysylltiedig ag oedran – Neofasgwlaireiddiad y coroid (gwlyb)	H35.32	☐	☐
Dirywiad maciwlaidd sy'n gysylltiedig ag oedran – atroffig/atroffi maciwlaidd ynysog (sych)	H35.31	☐	☐
Retinopathi diabetig	E10.3 – E14.3 H36.0	☐	☐
Maciwlopathi diabetig	H36.0A	☐	☐
Nychdod etifeddol y retina	H35.5	☐	☐
Achludiadau fasgwlaidd y retina	H34	☐	☐
Cyflyrau eraill y retina: nodwch	____		

Glawcoma

		Y llygad de	Y llygad chwith
Cynradd, ongl agored	H40.1	☐	☐
Cynradd, ongl gaeedig	H40.2	☐	☐
Eilaidd	H40.5	☐	☐
Glawcoma arall: nodwch	____		

Pelen y llygad

		Y llygad de	Y llygad chwith
Myopia dirywiol	H44.2	☐	☐

Niwrolegol

		Y llygad de	Y llygad chwith
Atroffi optig	H47.2	☐	☐
Anhwylder cortecs y golwg	H47.6	☐	☐
Clefyd serebrofasgwlaidd		☐	☐

Coroid

		Y llygad de	Y llygad chwith
Corioretinitis	H30.9	☐	☐
Dirywiad y coroid	H31.1	☐	☐

Lens

		Y llygad de	Y llygad chwith
Cataractau (ac eithrio cynhenid)	H25.9	☐	☐

Cornbilen

		Y llygad de	Y llygad chwith
Creithiau ar y gornbilen ac anrhyloywderau yn y gornbilen	H17	☐	☐
Ceratit	H16	☐	☐

Pediatrig

		Y llygad de	Y llygad chwith
Retinopathi mewn babanod a anwyd yn gynnar	H35.1	☐	☐
Camffurfiad cynhenid yn y system nerfol ganolog	Q00-Q07	☐	☐
Camffurfiad cynhenid y llygad	Q10-Q15	☐	☐
Cynhenid: nodwch y syndrom neu natur y camffurfiad	____		

Neoplasia

		Y llygad de	Y llygad chwith
Llygad	C69	☐	☐
Yr ymennydd a'r system nerfol ganolog	C71-C72	☐	☐
Neoplasia arall: nodwch	____		

Diagnosis nad yw wedi'i gynnwys uchod – nodwch yn benodol, gan gynnwys y Cod ICD10 (os yw'n hysbys)

Nodiadau ychwanegol:

Nodwch nad yw hon yn rhestr hollgynhwysol o bob diagnosis posibl. Mae'n cynnwys popeth ac eithrio cyflyrau prin sy'n achosi lleihad yn y golwg a dynnwyd o'r ffurflenni rhan 5 BD8 2001 a ddychwelwyd. Codau ICD10 yw'r codau uchod.

Rhagor o wybodaeth ar gyfer cael cymorth

Nodwch:

Ydych chi'n byw ar eich pen eich hun?

Oes gennych chi broblemau clyw?

Os mai plentyn ydych chi, ydych chi neu eich rhieni am gael:

Gwybodaeth am ysgolion, addysg neu hyfforddiant?

Grŵp ethnig

Dewiswch un opsiwn sy'n disgrifio orau eich cefndir neu grŵp ethnig

Gwyn

Cymreig / Seisnig / Albanaidd / O Ogledd Iwerddon / Prydeinig

Gwyddelig

Sipsi neu Deithiwr Gwyddelig

Unrhyw gefndir Gwyn arall, **disgrifiwch**

Grwpiau cymysg / aml-ethnig

Gwyn a Du Caribiaidd

Gwyn a Du Affricanaidd

Gwyn ac Asiaidd

Cefndir Cymysg / Aml-ethnig arall, **disgrifiwch**

Asiaidd / Asiaidd Prydeinig

- Indiaidd
- Pacistanaidd
- Bangladeshaidd
- Tsieineaidd
- Unrhyw gefndir Asiaidd arall, **disgrifiwch**

Du / Affricanaidd / Caribiaidd / Du Prydeinig

- Affricanaidd
- Caribiaidd
- Unrhyw gefndir Du / Affricanaidd / Caribiaidd arall, **disgrifiwch**

Grŵp ethnig arall

- Arabaidd
- Unrhyw grŵp ethnig arall, **disgrifiwch**

Taflen Wybodaeth i Gleifion (I'w rhoi i'r claf)

Mae tair prif swyddogaeth i'r Dystysgrif Amhariad ar y Golwg hon:

- Mae'n golygu eich bod yn gymwys i gael eich cofrestru â'ch awdurdod lleol/ymddiriedolaeth gwasanaethau cymdeithasol fel unigolyn sydd ag amhariad ar y golwg (yn rhannol ddall) neu sydd ag amhariad difrifol ar y golwg (yn ddall).
- Mae'n rhoi gwybod i'ch awdurdod lleol/ymddiriedolaeth gwasanaethau cymdeithasol eich bod yn colli eich golwg. Mae dyletswydd arnynt i gysylltu â chi i gynnig ichi gofrestru, ac i weld a oes arnoch angen help gyda thasgau o ddydd i ddydd.
- Mae'r dystysgrif yn cofnodi gwybodaeth bwysig am y rheswm pam eich bod yn colli eich golwg. Mae'n helpu'r GIG i nodi unrhyw dueddiadau mewn rhai cyflyrau llygaid ac mae o gymorth wrth gynllunio gwasanaethau.

Ardystio a chofrestru

Ar ôl ichi gael eich ardystio fel rhywun sydd â naill ai amhariad ar y golwg (yn rhannol ddall) neu amhariad difrifol ar y golwg (yn ddall), gallwch gael eich cofrestru â'r awdurdod lleol. Os ydych chi wedi penderfynu y gall yr awdurdod lleol dderbyn eich manylion, byddant yn cysylltu â chi i drafod cynnal asesiad o'ch anghenion. Bydd yr asesiad yn galluogi'r awdurdodau lleol i benderfynu a allant eich helpu i fyw'n annibynnol. Byddant hefyd yn siarad â chi am gofrestru.

Manteision cofrestru

Mae dyletswydd ar awdurdodau lleol i greu cofrestri o bobl sy'n colli eu golwg, a'u cynnal. Trwy gofrestru, byddwch yn helpu eich awdurdod lleol i ddeall anghenion y boblogaeth leol ac yn eu cynorthwyo i gynllunio gwasanaethau ar gyfer pobl â cholled synhwyraidd.

Yn aml, mae cael eich cofrestru yn gam cadarnhaol tuag at gael cymorth i barhau i fod mor annibynnol â phosibl. Bydd hefyd yn haws ichi brofi i ddarparwyr gwasanaethau, cyflogwyr, ysgolion, colegau neu i bobl eraill beth yw lefel eich golwg. Bydd cofrestru yn eich cynorthwyo chi, ac unrhyw un sy'n gofalu amdanoch i ddangos eich bod yn gymwys ar gyfer rhai hawliau, gan gynnwys budd-daliadau.

Gwybodaeth ar gyfer ymchwil

Trwy'r ffurflen hon, gellir anfon gwybodaeth feddygol am eich cyflwr llygaid i'r Swyddfa Ardystio, Partneriaeth Cydwasanaethau GIG Cymru. Bydd y Swyddfa Ardystio'n casglu gwybodaeth feddygol ac yn casglu ynghyd gofnodion o nifer yr achosion o gyflyrau llygaid. Mae'r wybodaeth hon yn bwysig oherwydd mae'n gallu arwain at ddatblygiadau meddygol yn y dyfodol. Mae hefyd yn darparu tystiolaeth o ba gyflyrau llygaid sy'n effeithio ar bobl fel y gellir cynllunio gwasanaethau llygaid GIG Cymru i ddiwallu anghenion cleifion.

I'w gadw mewn cof

Nid yw'r ffaith ichi gael eich ardystio fel rhywun ag amhariad difrifol ar y golwg o reidrwydd yn golygu nad ydych yn gallu gweld o gwbl, neu y byddwch yn colli'ch golwg yn llwyr yn y dyfodol.

- Nid oes rhaid ichi gael eich cofrestru â'r awdurdod lleol os nad ydych yn dymuno gwneud hynny; eich dewis personol chi yw cael eich cofrestru neu beidio.
- Nid oes rhaid ichi fod wedi eich cofrestru i gael eich asesu ar gyfer cymorth gan eich awdurdod lleol.
- Gallwch dynnu eich caniatâd ar gyfer cofrestru yn ôl pryd bynnag y mynnwch.
- Efallai y byddwch yn gymwys i gael budd-daliadau os byddwch wedi cael eich cofrestru gan yr awdurdod lleol. Gallwch gael rhagor o wybodaeth am hyn gan eich awdurdod.

Gyrru

Os ydych yn gyrru ac rydych yn colli eich golwg, rhaid ichi roi gwybod i'r DVLA am hyn cyn gynted â phosibl. Er bod y DVLA yn ystyried pob achos yn unigol, mae'n debygol, os ydych wedi cael gwybod hyn, na ddylech barhau i yrru.

Os byddwch yn penderfynu parhau i yrru heb hysbysu'r DVLA, gallech wynebu canlyniadau difrifol iawn, gan gynnwys dirwy o hyd at £1,000. Byddwch hefyd yn peryglu eich bywyd eich hun a bywydau pobl eraill.

I gael rhagor o wybodaeth, cysylltwch â'r DVLA yn:

- Grŵp Meddygol y Gyrrwyr, DVLA, Abertawe, SA99 1TU
- Ffôn 0300 790 6806
- E-bost, ewch i www.gov.uk/contact-the-dvla